

Обща анестезия

Наръчник за млади хора

Обща анестезия

Общата анестезия е, когато анестезиологът използва лекарство (или понякога анестетичен газ), което предизвиква състояние на дълбок сън, по време на което не виждате, не чувате и не усещате нищо. Това означава, че сте в безсъзнание и не можете да се събудите, докато анестетикът не се отдели от тялото Ви. Общата анестезия е от съществено значение за много медицински процедури, включително операции (хирургия) и някои медицински изследвания.

Анестезиологичен екип

Анестезиолозите са лекари, които са преминали специализирано обучение за прилагане на анестетични лекарства, за да осигурят комфорт и безопасност на хората по време на операция и/или изследвания. Вие и Вашият родител или настойник ще се срещнете с анестезиолог преди процедурата Ви. Те ще съгласуват с Вас план за анестезия и обезболяване след процедурата. Те с удоволствие ще отговорят на всички Ваши въпроси. Други медицински лица ще помагат на анестезиолога по време на операцията или изследването, например медицински работници, специализирани в анестезия, анестезиологични сестри и операционни сестри.

Възможно е също така да бъдете поканени в клиника за предоперативна оценка няколко седмици или дни преди процедурата. Тук медицинска сестра ще Ви зададе въпроси за Вашето здраве и ще организира всички тестове, които може да са необходими. Това е още една възможност да зададете всички въпроси, които Вие и Вашият родител или настойник може да имате.

Информирано съгласие

Анестезиологът ще работи с Вас и Вашия родител или настойник, за да изготви план за Вашата грижа. Няма да Ви бъде правено нищо, докато планът не бъде обсъден и одобрен. Можете да зададете колкото въпроси желаете, за да разберете всичко, което се случва, и да дадете „информирано съгласие“ (съгласите) с плана. Вие или Вашият родител или настойник ще подпишете документ за информирано съгласие, когато сте доволни от предложението Ви за грижи. Вашият родител или настойник ще трябва да даде съгласието си за операцията, ако не сте достатъчно възрастен, за да подпишете сам формуляра за информирано съгласие. С напредването на възрастта ще можете да имате по-голямо право на глас при вземането на тези решения.

По-долу можете да прочетете повече за информирано съгласие за децата и млади хора:

Англия: <https://bit.ly/NHS-consent>

Шотландия: <https://bit.ly/NHSinform-consent>.

Подготовка за анестезия

Вашето здраве

- Преди да ви бъде приложена анестезия, трябва да сте възможно най-здрави. Здравословни промени в начина на живот преди анестезията ще Ви помогнат да се възстановите по-бързо.
- Ако можете, през шестте седмици преди операцията, избягвайте вдишването на чужд цигарен дим или вейп. Важно е също така да не пушите и да не употребявате вейп. Може би се замислете дали да не помолите всеки, с когото живеете и който пуши или употребява вейп, да го прави навън през това време. Отказването на цигарите или намаляването им малко преди операцията може да намали продължителността на престоя Ви в болницата и да подобри заздравяването на раните и функцията на белите дробове.
- Не трябва да пиете алкохол в дните и седмиците преди операцията. Прекалено много алкохол може да доведе до неправилна работа на черния дроб и да забави оздравяването и възстановяването Ви.
- За Ваша собствена безопасност анестезиологът трябва да знае дали приемате противозачатъчни таблетки или каквито и да било наркотици за развлечение или хранителни добавки.
- Когато анестезиологът Ви зададе въпроси относно пушенето, пиенето и приемането на наркотици, бъдете честни в отговорите си. Знаем, че може да е неудобно да обсъждате тези въпроси, така че ако предпочитате Вашият родител или настойник да не присъства, можете да поискате да говорите с анестезиолога насаме. Да бъдете честни не означава, че ще си навлечете неприятности!
- Ако Ви предстои операция, трябва да обърнете внимание и на начина си на хранене и на физическата си форма. Можете да използвате времето, докато чакате операцията, за да се приведете във възможно най-добра форма, така че да се възстановите и да се върнете към нормалния си живот по-бързо. Повече информация за подготовката за операция можете да намерите на нашия уебсайт, който е достъпен на различни езици тук: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages.
- Ако имате трайни медицински проблеми, които не са добре контролирани, Вие или Вашият родител/настойник трябва да се свържете с личния лекар или специалист преди датата на операцията и да им кажете, че Ви предстои анестезия. След това можете да разговаряте с тях за стъпките, които Вие и анестезиологът трябва да предприемете, за да бъдете в максимална безопасност по време на престоя в болницата.
- Вземете със себе си в болницата всички лекарства, които приемате редовно. В болницата ще Ви посъветват, ако трябва да спрете да ги приемате.
- Ако е възможно, намерете информация за евентуални алергии или за членове на семейството, които са имали реакция към анестетици, за да можете да кажете на анестезиолога.

- Нормално е да се направи тест за бременност на всяко момиче, което е започнало да има менструация или е на възраст над 12 години, като се изследва проба от урината. Това е така, защото бременността, дори ранната, може да повлияе на действието на някои анестетици, затова анестезиологът трябва да знае за това. Някои лечения и изследвания могат да навредят и на нероденото бебе. Лекарите и медицинските сестри разбират, че този въпрос може да бъде деликатен за обсъждане, затова най-безопасният и справедлив начин е да тестват всички. Персоналът в болницата е свикнал да прави тези изследвания много бързо и дискретно.

Повече информация можете да намерите на:

<https://flipbooks.leedsth.nhs.uk/LN005583.pdf>.

Хранене и пиене преди анестезия

- В болницата трябва да ви дадат ясни инструкции кога трябва да спрете да се храните и да пиете течности преди операцията.
- За безопасността ви е важно да следвате тези инструкции. Ако в стомаха ви има храна или твърде много течност по време на анестезията, тя може да се издигне до задната част на гърлото и да навлезе в белите дробове. Това може да доведе до задушаване или сериозно увреждане на белите дробове. Обикновено ще Ви насърчат да приемате по-малки количества бистра течност (обикновено вода или разреден плодов сок) – това е безопасно, докато приближава времето за анестезията.

Облекло

- Облечете нещо свободно и удобно, което лесно може да се изпере след това. Избягвайте да носите нови или скъпи дрехи, за да дойдете в болницата.
- Попитайте дали трябва да си донесете пижама, чехли и/или халат.
- Вземете със себе си дрехи, с които да се преоблечете, за да се приберете у дома.
- Може да ви помоят да облечете болнична нощница.
- Обикновено може да носите по-голямата част от бельото си, когато отивате в операционната, включително сутиен, ако няма метални банели, но все пак попитайте медицинската сестра. Понякога може да се наложи бельото да бъде свалено по време на операцията или изследването.
- Възможно е хирургът да обръсне част от космите в зоната на операцията, но обикновено ще Ви каже предварително дали това ще се случи.
- Преди операцията може да Ви помоят да обуете еластични чорапи с дължина до коляното. Те помагат за доброто движение на кръвта в краката, за да се предотврати образуването на тромби.

Бижута и грим

- Ако е възможно, оставете всички бижута и обеци вкъщи. Ако не можете да свалите бижутата си, опитайте се да ги покриете с лейкопласт, за да предпазите кожата си и самите тях от увреждане.
- Моля, избягвайте носенето на грим, изкуствени мигли и всякакъв вид украса за нокти (изкуствени нокти, гелове, акрилни нокти, лак за нокти и т.н.). Изкуствените

мигли могат да увредят очите Ви, докато сте под упойка, а украшенията за нокти могат да попречат на оборудването за наблюдение да работи правилно. Може да се наложи те да бъдат отстранени от болничния персонал и това да забави лечението Ви.

Запълване на времето

- Често се налага доста чакане.
- Вземете със себе си нещо, с което да запълните времето (например книга, списание или мобилен телефон). Моля, не забравяйте да си вземете слушалки и зарядни устройства.
- Моля, не пушете и не дъвчете дъвка, докато чакате и внимателно следвайте инструкциите относно храната и напитките.

Прилагане на анестетици

- Анестезиологът често започва упойката в зала, съседна на операционната, която се нарича зала за въвеждане в анестезия. Понякога това може да се случи в залата, в която ще се проведе операцията или изследването.
- Анестезиологът обикновено ще започне процедурата, като ви даде лекарство чрез абокат (вижте по-долу повече информация по темата). В по-редки случаи ще ви дадат да вдишате газ, чиято миризма прилича малко на миризмата на флумастер. Вашият анестезиолог ще обсъди метода, който е най-подходящ за Вас, с Вас и Вашия родител или настойник.
- Даването на лекарство чрез абокат е най-бързият начин за упойка. Ако упойката е с газ, след като заспите, ще Ви бъде поставен венозен абокат, за да може анестезиологът да Ви даде още анестетик, болкоуспокояващи или други лекарства и течности по време на процедурата. Всеки от двата метода може да Ви накара да се почувствате замаяни, преди да заспите.
- Ако искате, Вашият родител или настойник, може да остане с Вас, докато заспите. След това може да Ви изчака в чакалнята или в отделението. Друг вариант е медицинска сестра да остане с вас, докато анестетикът започне да действа.

Абокат

- Абокатът е тънка, гъвкава пластмасова тръбичка, която се поставя във вена, обикновено на външната страна на дланта.
- Може да Ви предложат крем за обезчувствяване или специален охлаждащ спрей за външната страна на дланта Ви, за да се намали дискомфорта при поставянето на абоката.
- За поставянето на канюлата се използва тънка игла, която веднага след това се изважда.
- След като канюлата е поставена, лекарствата може да се дават през нея, без да е необходимо да се използват повече игли. Понякога това може да причини усещане за студ, изтръпване или лек дискомфорт.
- Канюлата обикновено остава на мястото си и след операцията, в случай че се нуждаете от болкоуспокояващи, течности или други лекарства по-късно.

По време на анестезията

- Анестезиологът ще бъде с Вас през цялото време.
- Работата на анестезиолога е да осигури безопасността Ви и да Ви даде достатъчно анестетици и болкоуспокояващи, за да ви държи упоени до края на операцията.
- Анестезиологът Ви наблюдава много внимателно по време на операцията (включително кръвното налягане, сърдечната честота и дишането).

Събуждане след анестезията

- Операциите и изследванията траят различно време, но веднага щом процедурата приключи, анестезиологът ще престане да Ви дава анестетици. Това ще позволи да се събудите около пет минути по-късно.
- Вероятно ще се събудите в следоперативна зала, но може да не си спомняте първите няколко минути или да не осъзнавате къде точно се намирате. Член на операционния екип, обикновено специално обучена медицинска сестра, ще се грижи за Вас.
- Как ще се чувствате след това, ще зависи от вида процедура и анестезия, които са Ви проведени. Някои хора може да имат болки или сухота в гърлото, главоболие или да се чувстват малко сънливи. Вашият анестезиолог обикновено ще Ви даде лекарство, за да предотврати гадене или повръщане, но също така ще се почувствате по-добре, след като пийнете или хапнете нещо. Понякога може да почувствате лек студ или треперене. Ако е така, ще ви предложат одеяло, за да се стоплите.

Лечение на болката

- Важно е болката да се предотвратява и лекува, а при някои хора (и при някои видове операции) има нужда от по-висока доза болкоуспокояващи.
- Болката се лекува по-лесно, преди да се влоши, затова помолете за помощ реанимационната сестра или анестезиолога веднага щом се почувствате зле, вместо да чакате, докато нещата се влошат.

Обратно в отделението

- В началото може да се чувствате много уморени.
- Ако имате проблеми, съобщете на някого, за да получите помощ. Може да се наложи да натиснете звънеца или да помолите Вашия родител или настойник да намери медицинска сестра.
- Колко скоро ще можете да се храните и пиете отново, зависи от вида на процедурата и болкоуспокояващите, които са Ви дадени. Медицинската сестра или анестезиологът ще могат да Ви посъветват.
- Ще останете в болницата, докато е безопасно да се приберете вкъщи. При много процедури е възможно да се приберете вкъщи още същия ден, ако по принцип сте здрави и процедурата не е сложна.

Рискове, свързани с анестезията

Съвременните анестетици са много безопасни. Има някои често срещани странични ефекти от анестетичните лекарства или използваното оборудване, които обикновено не са тежки или дълготрайни. Анестезиологът ще обсъди с Вас и Вашия родител или настойник рисковете, които според него са по-значими за вас. Можете да прочетете по-подробно за рисковете, свързани с анестезията, на различни езици на нашия уебсайт:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages.

Местна и регионална упойка

- Понякога може да изберете да останете будни по време на операцията. Ако това е възможно, хирургът и/или анестезиологът ще го обсъдят с Вас и родителя или настойника Ви. В такъв случай може да ви инжектират локален анестетик с цел обезчувствяване на част от тялото, за да не усещате болка там.
- Ако смятате, че бихте искали да останете будни, можете да обсъдите това по време на предоперативната оценка.

Ако искате да научите повече,

- можете да получите повече информация от нашия уебсайт, който е достъпен на различни езици: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages.

Отказ от отговорност

Полагаме усилия, за да сме сигурни, че информацията в тази брошура е точна и актуална, но не можем да дадем такава гаранция. Не очакваме, че тази обща информация ще отговори на всички въпроси, които имате, или че ще обхване всичко, което е важно за Вас. Моля, обсъдете алтернативите си и всички притеснения, които имате, с медицинския си екип, като се ръководите от тази брошура. Тази брошура сама по себе си не трябва да се приема като съвет. Тя не може да се използва за търговски или професионални цели. За пълния текст по ограничаване на отговорността, моля натиснете тук (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/bulgarian).

Всички преводи са предоставени от колектива на Translators Without Borders (Преводачи без граници). Качеството на тези преводи се проверява, за да може преводите да бъдат възможно най-точни, но съществува риск от неточности и неправилно тълкуване на информация.

Споделете мнението си с нас

Приветстваме предложения за подобряването на тази брошура.

Ако желаете да споделите коментари, изпратете ги по електронна поща на адрес: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG
020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

Четвърто издание, октомври 2024 г.

Тази брошура ще бъде преразгледана в рамките на три години от датата на публикуване.

© 2024 Royal College of Anaesthetists and Association of Paediatric Anaesthetists of Great Britain and Ireland

Настоящата брошура може да бъде копирана с цел изготвяне на информационни материали за пациентите. Моля, цитирайте настоящото като оригинален източник. Ако желаете да използвате част от тази брошура в друга публикация, трябва да бъде отдадено дължимото признание и да бъдат премахнати емблемите, търговските марки и изображенията. За повече информация, моля, свържете се с нас.